

**Bachelor Vertaler Frans
Bachelor Vertaler Engels
Bachelor Vertaler Duits
Bachelor Vertaler Spaans
LOI Hogeschool**

*Verslag van de beperkte opleidingsbeoordeling
13 december 2018*

Colofon

Instelling en opleiding

Stichting LOI Hoger Onderwijs

Leidsedreef 2

2352 BA Leiderdorp

Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg: positief

Locatie: Leiderdorp

Variant: Deeltijd

Croho-nummer: Bachelor Vertaler Frans: 34590

Bachelor Vertaler Engels: 34483

Bachelor Vertaler Duits: 34592

Bachelor Vertaler Spaans: 34591

Visitatiecommissie

Raoul van Aalst, voorzitter

Manon Hoefnagels, deskundige Frans

Helen Noort-Concession, deskundige Spaans

Jan van de Kamp, deskundige Duits

Marcel Lemmens, deskundige Engels

Tony Foster, deskundige juridisch vertalen

Hugo Triesscheijn, student-lid

Titia Busing, secretaris

De commissie is vooraf voorgelegd aan de NVAO.

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van

AeQui VBI

Vlindersingel 220

3544 VM Utrecht

www.AeQui.nl

Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrukken.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	6
1. Beoogde leerresultaten	8
2. Onderwijsleeromgeving	11
3. Toetsing	17
4. Gerealiseerde leerresultaten	20
Bijlagen	23
Bijlage 1 Visitatiecommissie	24
Bijlage 2 Programma visitatie	25
Bijlage 3 Beoogde leerresultaten.....	26
Bijlage 4 Bestudeerde documenten	29

Samenvatting

Op 13 december 2018 zijn de bacheloropleidingen Vertaler Frans, Vertaler Spaans, Vertaler Engels en Vertaler Duits van de Leidse Onderwijs Instelling (LOI) geïnspecteerd door een commissie van AeQui. Het totaaloordeel van de commissie is voor alle vier opleidingen voldoende. Omdat de opleidingen een vergelijkbare structuur, opbouw en inhoud kennen, gebruik maken van dezelfde (digitale) leeromgeving, faciliteiten en organisatie, wordt in voorliggend rapport gesproken over 'de opleidingen' en daar waar relevant en waar er verschillen zijn, wordt gesproken over een individuele opleiding. De grote vergelijkbaarheid van de opleidingen heeft bovendien geleid tot eenzelfde beoordeling.

Beoogde leerresultaten

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de beoogde leerresultaten de bacheloropleidingen Vertaler Frans, Vertaler Spaans, Vertaler Engels en Vertaler Duits als voldoende. Voor elke opleiding zijn de competenties voor wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie concreet en adequaat uitgewerkt. Het aanleren van taal- en vertaalvaardigheden heeft hierin een centrale plek. De commissie constateert dat de vier opleidingen in voldoende mate zijn afgestemd op de beroepspraktijk. Docenten en studenten zijn over het algemeen werkzaam in de beroepspraktijk en er is een betrokken beroepenveldcommissies. De commissie waardeert het dat de opleidingen het civiel effect willen vergroten door aan de sluiten bij internationaal erkende certificaten op het gebied van de taalverwerving.

Programma

De commissie heeft vastgesteld dat de onderwijsleeromgeving studenten van de bacheloropleidingen Vertaler Frans, Vertaler Spaans, Vertaler Engels en Vertaler Duits in staat stelt de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De vier bacheloropleidingen Vertaler Engels, Vertaler Frans, Vertaler Duits en Vertaler Spaans kennen zoals eerder opgemerkt, dezelfde structuur, opbouw en (deels) inhoud. Er is in de programma's voldoende aandacht voor vertaalvaardigheden, waarbij er een goede balans is tussen vertalen van en naar de vreemde taal. Mede doordat er aandacht is voor het vertalen van concrete vertaalopdrachten uit de beroepspraktijk en ondernemersvaardigheden, voelen studenten zich voorbereid op de beroepspraktijk. Binnen de leeromgeving dragen de leerlijnen en de toenemende complexiteit bij aan de samenhang in de programma's. De commissie waardeert in het bijzonder

de invulling en literatuur van de specialistische modules (op het gebied van juridisch vertalen, medisch vertalen en dergelijke). De opleidingen sluiten aan bij de kwalificaties van de instromende studenten. Docenten zijn deskundig en betrokken en de recente problemen met het beperkte aantal docenten Spaans zijn opgelost. Ten aanzien van de nieuwe curricula merkt de commissie op dat de flexibele opbouw van clusters van 30 EC, de praktijk-integratieopdrachten en het kunnen laten toetsen van eerder of elders verworven kwalificaties daarin waardevolle elementen zijn. Ook verwacht zij dat hierin een aantal in de zelfevaluatie geconstateerde verbeterpunten (meer aandacht voor coaching van studenten en de actualiteit van de te vertalen teksten) wordt opgepakt. De hogeschool beschikt over een goed ontwikkeld en inmiddels beproefd concept voor afstandsonderwijs. De digitale leeromgeving speelt daarin een essentiële ondersteunende rol.

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de bacheloropleidingen Vertaler Frans, Vertaler Spaans, Vertaler Engels en Vertaler Duits voldoen aan deze standaard.

Toetsing

De bacheloropleidingen Vertaler Frans, Vertaler Spaans, Vertaler Engels en Vertaler Duits beschikken over een adequaat toetsstelsel. Met uitzondering van de feitelijke inhoud van de toetsen is het toetsstelsel gelijk voor de vier opleidingen. De competenties en de uitwerking daarvan in leeruitkomsten per module zijn leidend. De commissie constateert dat er voldoende waarborgen zijn voor valide en betrouwbare toetsing. Zo wordt het 'meer ogen-principe' veelvuldig toegepast en wordt er gewerkt met leer- en toetsplannen en toetsmatrijzen. Studenten

sluiten iedere module af met een individuele toets. Bij een aantal modules kunnen studenten ook een extern certificaat behalen. De commissie onderschrijft de relevantie van deze externe certificering voor studenten. De bestudeerde toetsen c.q. vertaalopdrachten zijn van voldoende niveau. En de bijbehorende correctierichtlijnen en antwoordmodellen zijn volgens de commissie voldoende richtinggevend. De (domein)examencommissie geeft op adequate wijze vorm aan haar taak om de kwaliteit van toetsen te borgen en zich een eigenstandig oordeel te vormen over het eindniveau van de opleidingen.

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de bacheloropleidingen Vertaler Frans, Vertaler Spaans, Vertaler Engels en Vertaler Duits voldoen aan deze standaard.

Gerealiseerde leerresultaten

De commissie stelt vast dat de bacheloropleidingen Vertaler Frans, Vertaler Spaans, Vertaler Engels en Vertaler Duits de beoogde leerresultaten realiseren. Dit wordt vastgesteld in de afstudeeropdracht waarmee de vier bacheloropleidingen afgerond worden. Het afstudeertraject van de vier opleidingen is adequaat opgezet en er zijn voldoende waarborgen voor het eindniveau. De commissie heeft in totaal twaalf afstudeerwerken bestudeerd. De meerderheid van deze afstudeerwerken is het resultaat van het oude afstudeertraject, in het nieuwe

afstudeertraject is het aantal afgestudeerde studenten nog zeer beperkt. De commissie stelt vast dat de bestudeerde afstudeerwerken van voldoende niveau zijn. Het is de commissie opgevallen dat de aard van de feedback op de afstudeerwerken zeer verschillend is. Ook is de commissie van mening dat het afstuderen met 30 EC vrij omvangrijk is. In de nieuwe curricula, die medio 2019 van start zullen gaan, is dit inmiddels ondervangen en heeft de afstudeeropdracht een omvang van 20 EC.

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de bacheloropleidingen Vertaler Frans, Vertaler Spaans, Vertaler Engels en Vertaler Duits voldoen aan deze standaard.

Aanbevelingen

Met het oog op de toekomst geeft de commissie volgende suggesties ter overweging:

- De opleidingen kunnen aan kracht winnen door het formuleren van een eigen visie op vertalen en de rol van vertaaltheorie, vertaalstrategieën en vertaaldidactiek daarin.
- In de afstudeeropdracht kan vervolgens een relatie met de eigen visie op vertalen, vertaaltheorie en de analyse van bestaande vertalingen gelegd worden (zonder daarin een academische kant op te gaan).
- De verplichte literatuurlijst van de vier opleidingen kan uitgebreid worden.

Alle standaarden van het NVAO kader zijn positief (voldoende) beoordeeld. Op die grond geeft de visitatiecommissie een positief advies inzake accreditatie van de bacheloropleidingen Vertaler Frans, Vertaler Spaans, Vertaler Engels en Vertaler Duits. De commissie kwalificeert alle vier opleidingen als **voldoende**.

Namens de voltallige visitatiecommissie, Utrecht, maart 2019

drs. R.R. van Aalst
Voorzitter

drs. T. Buising
Secretaris

Inleiding

De bacheloropleidingen Vertaler Duits, Vertaler Engels, Vertaler Spaans en Vertaler Frans hebben als gemeenschappelijke missie het opleiden van goed op de praktijk voorbereide vertalers die in dienstverband of als zelfstandig beroepsbeoefenaar vertaalopdrachten van uiteenlopende aard naar tevredenheid van de opdrachtgever uitvoeren. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de geproduceerde doeltekst een getrouwe weergave is van de brontekst die leest als een origineel en functioneert zonder herbewerking zoals door de opdrachtgever is bedoeld.

De instelling

De Leidse Onderwijsinstellingen (LOI) bestaat sinds 1923. De LOI is begonnen als opleider voor administratief-economische cursussen en is uitgegroeid tot een onderwijsinstelling met een breed aanbod van cursussen, mbo- en hbo-opleidingen. De LOI biedt vanaf 1996 hoger onderwijs aan, binnen de LOI Hogeschool. De missie van de LOI Hogeschool luidt: 'Het aanbieden van toegankelijk en arbeidsmarktrelevant afstandsonderwijs, dat zich voor de student kenmerkt door een individuele en flexibele leerroute, maximale onafhankelijkheid van tijd, plaats en tempo, continue beschikbaarheid van begeleiding, technische eenvoud en betaalbaar collegegeld. De LOI Hogeschool biedt een breed scala aan hbo-bachelor-opleidingen en Associate degree-opleidingen. De hogeschool verzorgt zowel klassikaal onderwijs als afstandsonderwijs, waarin de digitale leeromgeving van de LOI een belangrijke rol speelt. De opleidingen zijn ondergebracht in domeinen. Voorliggende bacheloropleidingen Vertaler Duits, Vertaler Engels, Vertaler Spaans en Vertaler Frans zijn onderdeel van het domein Communication.

De opleidingen

De bacheloropleidingen Vertaler Duits, Vertaler Engels, Vertaler Spaans en Vertaler Frans omvatten elk 240 EC. De opleidingen zijn zeer vergelijkbaar van opbouw en inhoud, slechts de taalspecifieke modules zijn toegespitst op de afzonderlijke taal. De overige modules zijn gelijk voor de vier opleidingen.

De opleidingen hanteren het landelijke beroepsprofiel als uitgangspunt en zijn vormgegeven rondom vijf leerlijnen. In de opleidingen is aandacht voor modules op het gebied van taal, communicatie, vertaalvaardigheden en algemene hbo-vaardigheden. Daarnaast is er aandacht voor ondernemerschap, culturele verschillen tussen landen en kunnen studenten een start maken met een specialisatie in bijvoorbeeld medisch of juridisch vertalen. Ook kennen de opleidingen een stage waarin studenten diverse vertaalopdrachten dienen te maken.

De complexiteit en omvang van de vertaalopdrachten nemen toe gedurende de opleidingen. De opleidingen worden afgerond met een afstudeeropdracht, waarin studenten een praktijkgericht onderzoek uitvoeren.

De opleidingen richten zich primair op kandidaten met Nederlands als moedertaal. Het is echter ook mogelijk om met een andere moedertaal de opleidingen te volgen, mits de kandidaat bij aanvang de Nederlandse taal beheerst in woord en geschrift op CEFR-niveau B2. Studenten van de LOI betalen gedurende vier jaren lesgeld en hebben dan recht op zes jaar begeleiding.

De bacheloropleiding Vertaler Engels is het grootst qua omvang. In studiejaar 2018 – 2019 zijn 73 studenten ingestroomd. De instroom in de overige opleidingen is aanzienlijk minder. Over het algemeen geldt dat de instroom in alle opleidingen wat aan het afnemen is.

De opleidingen starten per juli 2019 met een nieuw curriculum. Hierin zal meer aandacht zijn

voor onderzoeksvaardigheden, machinevertalingen en post-editing. De opleidingen willen hiermee inspelen op de ontwikkelingen in het vakgebied waarbij de menselijke vertaler een andere rol zal krijgen. De nieuwe curricula sluiten aan bij het experiment leeruitkomsten van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen waarin de LOI participeert. Daarbij wordt het onderwijs geflexibiliseerd met behulp van leeruitkomsten, online leren, werkend leren en validering van eerder verworven kennis, vaardigheden en ervaring. De LOI werkt daartoe met programma leeruitkomsten die gerelateerd zijn aan clusters van 30 EC. De clusters omvatten meerdere modules van 10 of 5 EC.

De visitatie

LOI Hogeschool heeft aan AeQui VBI opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de opleidingen een onafhankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld. Met vertegenwoordigers van de opleidingen heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

De visitatie heeft op 13 december 2018 plaatsgevonden volgens het programma dat in bijlage 2 is

weergegeven. De commissie heeft gefunctioneerd in de voorziene samenstelling en zich expliciet georiënteerd aan het cluster waarin deze opleidingen geplaatst zijn. Dit is met de voltallige commissie gedaan, tijdens het voorbereidend overleg, en afsluitend bij de oordeelsvorming. De hiertoe benodigde kennis was aanwezig in (een deel van) de commissie. Eén van de commissieleden is betrokken geweest bij andere visitaties in het cluster.

De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; aan het einde van de visitatie zijn de opleidingen in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie. Deze rapportage is in februari 2019 in concept toegestuurd aan de opleidingen; de reacties van de opleidingen zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

Op initiatief van de opleidingen gaat een ontwikkelgesprek plaatsvinden in juni 2019. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling.

1. Beoogde leerresultaten

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de beoogde leerresultaten van de bacheloropleidingen Vertaler Engels, Vertalers Frans, Vertaler Spaans en Vertaler Duits als **voldoende**. De commissie stelt vast dat, voor alle vier opleidingen, de competenties voor wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie concreet en adequaat zijn uitgewerkt. Het aanleren van taal- en vertaalvaardigheden heeft hierin een centrale plek. De commissie is van mening dat de opleidingen aan kracht kunnen winnen middels het formuleren van een eigen visie op vertalen en de rol van vertaaltheorie, vertaalstrategieën en vertaaldidactiek daarin. De commissie stelt vast dat de opleidingen in voldoende mate zijn afgestemd op de beroepspraktijk. Nagenoeg alle docenten zijn werkzaam in de beroepspraktijk, studenten zijn over het algemeen werkzaam in de beroepspraktijk en er is een betrokken beroepenveldcommissies. De commissie waardeert het dat de opleidingen het civiel effect willen vergroten door aan de sluiten bij internationaal erkende certificaten.

Bevindingen

De LOI wil, middels actueel en beroepsgericht onderwijs, startbekwame vertalers opleiden. Afgestudeerden zijn in staat om in het moderne internationaal georiënteerde maatschappelijke leven en bedrijfsleven, binnen een dienstverband of als zelfstandige beroepsbeoefenaar, vertaalopdrachten van uiteenlopende aard aan te nemen en tot tevredenheid van de opdrachtgevers uit te voeren. De door de afgestudeerde opgestelde doeltekst is een getrouwe weergave van de brontekst of bronopdracht, en als tekst adequaat en kan zonder herbewerking functioneren zoals door de opdrachtgever wordt bedoeld.

Van afgestudeerden wordt verwacht dat zij een dienstverlenende instelling hebben, waarbij ze bij het maken van vertalingen rekening houden met de wensen van hun opdrachtgever. Afgestudeerden worden ook geacht de door hen gemaakte keuzes in het vertaalproces te kunnen verantwoorden en daarbij de juiste zoekstrategieën toe te kunnen passen. Afgestudeerden zijn regelmatig onderdeel van een keten van aanbieders van vertaaldiensten: via een vertaalafdeling van een grote organisatie wordt een vertaalbureau ingeschakeld waar de vertaler al dan niet als freelancer werkzaam is.

Omdat het vertalen van technische teksten wezenlijk anders is dan het vertalen van literaire

teksten of medische teksten, verkennen studenten gedurende de opleiding specialisaties in de richting van juridisch vertalen, financieel-economisch vertalen, literair vertalen, technisch vertalen of medisch vertalen. Na de opleiding kunnen studenten, door praktijkervaring en verdere scholing zich ontwikkelen tot vertaalspecialist in één van deze gebieden.

Studenten van alle vier opleidingen worden opgeleid voor een divers werkveld. Zo kunnen zij na de opleiding werkzaam zijn als freelance vertaler, vertaler bij een vertaalbureau of internationale organisatie, projectmanager bij een (inter)nationaal bedrijf of vertaler bij de rijksoverheid, het Europees Parlement of de Europese Commissie.

De vier opleidingen hanteren dezelfde beoogde leerresultaten. Dit zijn de zes competenties van het landelijk profiel hbo-opleidingen Vertalen en Tolken Nederland uit 2010. Dit profiel is vastgesteld door het Platform Sector Tolken en Vertalen (PSTEVIN) in Nederland. De competenties zijn:

- a) vertaalcompetentie;
- b) linguïstische en tekstuele competentie;
- c) culturele competentie;
- d) zoekstrategieën en onderzoekscompetentie;
- e) technische competentie;
- f) zakelijke en ondernemingsgerichte competentie. Elke competentie is uitgewerkt in een aantal deelcompetenties. De LOI heeft aan de laatste

competentie een eigen deelcompetentie toegevoegd, gericht op het zich kunnen uitdrukken in de vreemde taal op het niveau dat vereist is om zaken te doen met (potentiële) opdrachtgevers die native speaker zijn van die vreemde taal.

De competenties zijn per module uitgewerkt in leeruitkomsten. Studenten worden hierover geïnformeerd in de modulebeschrijvingen.

Afstemming beroepenveld

De afstemming met het beroepenveld krijgt op verschillende manieren vorm. Het domein Communication waar de opleidingen onderdeel van uit maken, kent een eigen beroepenveldcommissie. Deze beroepenveldcommissie bestaat uit vijf vertegenwoordigers van het werkveld en komt twee keer per jaar bijeen. Onderwerpen van gesprek zijn bijvoorbeeld wijzigingen in het curriculum en trends en ontwikkelingen in het werkveld.

Tijdens de visitatie heeft de commissie gesproken met vertegenwoordigers van de beroepenveldcommissie Communication. In de beroepenveldcommissie is onder andere gesproken over de nieuwe structuur van de opleidingen die per 1 juli 2019 zal gaan gelden. En nieuwe thema's die hierin aan bod zullen komen, zoals machinevertalen en post-editing. Op advies van de beroepenveldcommissie is in de afgelopen periode Nederlands opgenomen in de curricula en is er aandacht voor het spreken in de vreemde taal, interculturele communicatie en ondernemerschap. Dit zijn volgens de vertegenwoordigers van de beroepenveldcommissie belangrijke aspecten van het beroep van vertaler. De vertegenwoordigers van de beroepenveldcommissie voelen zich gehoord door het opleidingsmanagement.

Studenten kunnen, na afronding van een minor of een keuzevak, punten verwerven bij bureau Wbtv (Wet beëdigde tolken en vertalers). Deze punten gelden voor de verplichte professionele educatie van vertalers die in het register beëdigde tolken en vertalers ingeschreven willen worden (of blijven). Daarnaast kunnen studenten van alle vier de opleidingen een aantal modules afronden met

externe certificaten. De hogeschool wil hiermee het civiel effect van de vier opleidingen vergroten.

De hogeschool is actief betrokken bij het landelijke Overleg Vertaalopleidingen Nederland en het Platform Sector Tolken en Vertalen. In mei 2017 is het landelijke profiel geactualiseerd. Het nieuwe curriculum, dat per 1 juli 2019 van start zal gaan, is gebaseerd op dit nieuwe landelijke profiel.

De afstemming met het beroepenveld vindt bovendien plaats doordat docenten, ontwikkelaars en studenten werkzaam zijn in de beroepspraktijk. Daarnaast kent elke opleiding van de hogeschool een programmaleider uit het werkveld. De programmamanager is samen met de programmaleider verantwoordelijk voor de aansluiting met de actuele beroepspraktijk en onderhoudt daartoe nauw contact met het werkveld. Dit verloopt veelal via de accountmanagers van LOI zakelijk, die een relatie hebben met relevante bedrijven en organisaties uit de profit- en non-profitsector. De signalen die de programmamanager opvangt van bijvoorbeeld accountmanagers, docenten, het werkveld, de programmaleider en de beroepenveldcommissie, kunnen aanleiding zijn het programma te actualiseren of veranderen.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de beoogde leerresultaten c.q. competenties van de bacheloropleidingen Vertaler Engels, Vertalers Frans, Vertaler Spaans en Vertaler Duits adequaat geformuleerd zijn en aansluiten bij de hiervoor geldende eisen. De opleidingen hanteren het landelijke beroepsprofiel als uitgangspunt. De commissie constateert dat de opleidingen een verbinding hebben gelegd tussen de landelijk vastgestelde competenties, de opleidingsinhouden, de Dublin-descriptoren en de algemene hbo-competenties. Op basis hiervan stelt de commissie vast dat de opleidingen zijn afgestemd op de (inter)nationale eisen van het vakgebied en de internationale eisen aangaande het bachelor niveau.

De opleidingen kenmerken zich door de focus op taal- en vertaalvaardigheden. De andere onderdelen zijn ondersteunend hieraan en dienen de brede algemene ontwikkeling die de hogeschool nodig acht voor vertalers. Dit komt naar voren in de aandacht voor bijvoorbeeld effectief communiceren, interculturele communicatie, zelfreflectie en ondernemerschap.

De commissie constateert dat de opleidingen adequaat zijn afgestemd op de beroepspraktijk. Nagenoeg alle docenten zijn werkzaam in de beroepspraktijk, studenten zijn over het algemeen werkzaam in de beroepspraktijk en er is een betrokken beroepenveldcommissie. Op de agenda van de beroepenveldcommissie staan actuele thema's zoals de betekenis van machinevertalen voor het beroep van vertaler. De commissie waardeert het dat de opleidingen het civiel effect willen vergroten door studenten externe certificaten te laten behalen. De commissie geeft de hogeschool ter overweging mee alumni toe te voegen aan de beroepenveldcommissie. Zij kunnen waardevolle feedback geven over de opleidingen en

de aansluiting van de opleidingen op de beroepspraktijk.

De commissie is van mening dat de opleidingen aan kracht kunnen winnen door een eigen visie te formuleren op het vakgebied van vertalen en de rol van bijvoorbeeld vertaaldidactiek, vertaalstrategieën en vertaaltheorie daarin. Daarin kan ook een perspectief op ontwikkelingen in het werkveld op de langere termijn meegenomen worden.

Het nieuwe curriculum, dat in het najaar van 2019 van start zal gaan, is gebaseerd op het in 2017 herijkte landelijke beroepsprofiel. De commissie ondersteunt het werken met leeruitkomsten in de nieuwe curricula. Deze zijn gekoppeld aan clusters van 30 EC en kunnen leerweg onafhankelijk getoetst worden.

Alles overwegende beoordeelt de commissie dat de bacheloropleidingen Vertaler Engels, Vertalers Frans, Vertaler Spaans en Vertaler Duits voldoen aan deze standaard.

2. Onderwijsleeromgeving

De commissie heeft vastgesteld dat de onderwijsleeromgeving studenten van alle vier opleidingen in staat stelt de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De vier bacheloropleidingen Vertaler Engels, Vertaler Frans, Vertaler Duits en Vertaler Spaans kennen dezelfde structuur, opbouw en (deels) inhoud. De opleidingen bieden een adequate leeromgeving, waarin de leerlijnen en de toenemende complexiteit bijdragen aan de samenhang in de programma's. De commissie waardeert in het bijzonder de invulling en literatuur van de specialistische modules (op het gebied van juridisch vertalen, medisch vertalen en dergelijke). Ten aanzien van de overige literatuur merkt de commissie op dat de verplichte literatuurlijst uitgebreid kan worden. Er is in de programma's voldoende aandacht voor vertaalvaardigheden, waarbij er een goede balans is tussen vertalen van en naar de vreemde taal. Mede doordat er aandacht is voor het vertalen van concrete vertaalopdrachten uit de beroepspraktijk en ondernemersvaardigheden, voelen studenten zich voorbereid op de beroepspraktijk. De opleidingen sluiten aan bij de kwalificaties van de instromende studenten. Docenten zijn deskundig en betrokken en de recente problemen met het beperkte aantal docenten Spaans is opgelost. Ten aanzien van de nieuwe curricula merkt de commissie op dat de flexibele opbouw van clusters van 30 EC, de praktijk-integratieopdrachten en het kunnen laten toetsen van eerder of elders verworven kwalificaties daarin waardevolle elementen zijn. Ook verwacht zij dat hierin een aantal verbeterpunten (meer aandacht voor coaching van studenten en de actualiteit van de te vertalen teksten) is opgepakt. De hogeschool beschikt over een goed ontwikkeld en inmiddels beproefd concept voor afstandsonderwijs. De digitale leeromgeving speelt daarin een essentiële ondersteunende rol.

Bevindingen

Programma

De vier bacheloropleidingen kennen een propedeuse (60 EC) en een hoofdfase (180 EC, inclusief afstuderen). In de propedeuse staan taal, communicatie en culturele verschillen centraal. In de hoofdfase wordt op deze linguïstische basis voortgebouwd met het ontwikkelen van de taalcompetenties van studenten. Zoals eerder opgemerkt, zijn de opleidingen gelijk qua structuur, opbouw en deels inhoud. Alleen de modules die betrekking hebben op de specifieke taal hebben een eigen taal specifieke invulling.

De opleidingen zijn vormgegeven in vijf leerlijnen: a) beroepsgerichte leerlijn, b) onderzoeksleerlijn, c) studieloopbaanleerlijn, d) leerlijn algemene hbo competenties en e) de conceptuele leerlijn. De leerlijnen komen in beide fases van de opleidingen voor. Met deze leerlijnen wordt de samenhang in de programma's bewaakt. Een module kan aan meerdere leerlijnen bijdragen.

In de beroepsgerichte leerlijn werken studenten aan opdrachten en vaardigheden die specifiek gericht zijn op het vak van vertaler. Deze leerlijn komt tot uiting in modules waar de praktijkopdrachten op de eigen werkplek uitgevoerd kunnen worden, zodat er een directe link met het beroep gecreëerd wordt. In de conceptuele leerlijn leren studenten de vakinhoudelijke kennis die ze nodig hebben om beroepstaken te kunnen uitvoeren. Zo dragen de propedeutische modules Effectief communiceren met Engelstaligen (of Frans-, Duits- of Spaanstaligen), Vertalen I voor vertalers Engels (of Frans, Duits of Spaans) en Algemeen Engels niveau C1 (of Frans, Duits of Spaans) bij aan zowel de conceptuele als beroepsgerichte leerlijn.

Binnen deze leerlijnen gaan de modules Vertalen I (propedeutische fase), Vertalen II, Vertalen III en Vertalen IV (alle drie hoofdfase) onder andere in op de kennis en vaardigheden op het gebied van lezen, vertalen, spreken, grammatica, schrijven en wetenswaardigheden van de betreffende taal en het Nederlands. In de module Vertaler II en III

vindt verdere verdieping van deze kennis en vaardigheden plaats. Daarin wordt verwacht dat studenten een vertaling afleveren die zonder verdere redactie publicabel is. De tekst dient grammaticaal en lexicaal foutloos te zijn, en een samenhangend geheel te vormen. In de module Vertalen IV leren studenten reflecteren op hun eigen vertaalproces, waarbij ze gebruikmaken van vertaaltheoretische bronnen. Ook krijgen studenten inzicht in de maatschappelijke verschillen tussen Nederland en de landen waarin de betreffende taal gesproken wordt en kan de betekenis daarvan toepassen in het vertalen. Deze modules zijn qua omvang het grootst en variëren van 15 tot 30 EC.

In de tweede helft van de hoofdfase is aandacht voor de uitoefening van het beroep in de praktijk c.q. vertaalopdrachten die de student ook in de beroepspraktijk zal krijgen en de kennismaking met vertaalspecialisaties. In de module Vertalen in de praktijk voor vertalers Engels (of Frans, Duits of Spaans) leren studenten in de hoofdfase een vertaalopdracht voor te bereiden en een tekst te vertalen zoals dat ook in de beroepspraktijk plaats kan vinden. In deze module is ook aandacht voor vertaaltools. Ook in de stage en het afstuderen werken studenten aan vertaalopdrachten die een directe relatie hebben met de beroepspraktijk. De module Ondernemerschap: ondernemen voor vertalers (eveneens onderdeel van de hoofdfase) is gericht op de verschillende aspecten van ondernemerschap zoals het formuleren van een vertaalopdracht, het acquireren van klanten, netwerken en financiële aspecten rondom ondernemerschap. Beide modules dragen bij aan zowel de conceptuele leerlijn als de beroepsgerichte leerlijn.

Alumni waarderen de aandacht voor ondernemerschap in de opleidingen, zo bleek tijdens de visitatie. Dit wordt door hen als essentieel beschouwd in hun werk als freelance vertaler.

In de hoofdfase volgen studenten modules op het gebied van juridisch vertalen, technisch vertalen, literair vertalen, medisch vertalen en financieel-economisch vertalen in de gekozen taal. Ook

geven studenten invulling aan hun minor (15 EC), waarbij ze (geselecteerde) modules van andere LOI-bacheloropleidingen kunnen volgen en vindt de stage plaats.

De stage (20 EC) bestaat uit een aantal praktijkopdrachten. Studenten kunnen hun stage uitvoeren bij een vertaalbureau of als freelancer. In het laatste geval heeft de student verschillende begeleiders bij de verschillende opdrachten. Deze begeleiders dienen te worden goedgekeurd door de LOI. Er gelden eisen aan de omvang van de tekstlengte, de type teksten en de wijze waarop de opdrachten uitgevoerd worden. Zo dient één vertaalopdracht in groepsverband uitgevoerd te worden en bij één vertaalopdracht dient een netwerk dan wel tweede vertaler ingezet te worden. Ook wordt verwacht dat de student bij twee vertaalopdrachten mondeling in de vreemde taal communiceert en bij twee opdrachten het gehele traject van offerte tot contract en facturering doorloopt. Onderdeel van de stage is een reflectieverslag. Tijdens de mondelinge afstudeerzitting (zie standaard 4) verdedigt de student zijn reflectie.

Studenten en alumni voelen zich goed voorbereid op de beroepspraktijk. Ze zijn bijvoorbeeld in staat te achterhalen wat de opdrachtgever wil en weten met welke factoren ze rekening dienen te houden bij het vertalen van een tekst (bijvoorbeeld doelgroep en cultuur).

De onderzoeksleerlijn, waarin het leren doen van onderzoek centraal staat, start in de propedeuse met de module Inleiding onderzoek doen. In de hoofdfase krijgt dit navolging in de eerder genoemde stage en in de afstudeeropdracht plaats. Daarnaast komen vertaalspecifieke onderzoeksvaardigheden en zoekstrategieën aan bod in de vertaalmodules. De opleidingen willen hiermee borgen dat onderzoeksvaardigheden specifiek ingevuld worden voor het beroep van vertaler.

De studieloopbaanleerlijn is gericht op de ontwikkeling van de student. Dit komt concreet tot uitdrukking in de reflectieopdrachten die onderdeel zijn van de grote vertaalmodules. Bij de paragraaf

inzake voorzieningen wordt hier verder op ingegaan.

De leerlijn algemene hbo-competenties is gericht op relevante maar niet per se beroepsgerichte competenties. De modules Algemene beroepsoriëntatie en Effectief Communiceren in de propedeutische fase en de stage en de afstudeeropdracht in de hoofdfase zijn hiervan een voorbeeld.

Gedurende de opleidingen worden de verschillende competenties opgebouwd en neemt de complexiteit toe. Zo verwerven studenten de vreemde taal eerst op B2-niveau en daarna op C1-niveau. Inzake de vertaalvaardigheid starten studenten met eenvoudige vertaal oefeningen en in de hoofdfase worden de te vertalen teksten complexer. Dit mondt uit in de stageopdracht waarbij de student het vereiste niveau van de vertaalcompetentie dient te laten zien. In de propedeutische maken studenten kennis met interculturele communicatie en culturele verschillen. In de hoofdfase dient de student deze culturele eenheden te herkennen en te weten wat dit betekent voor het vertalen.

Studenten en alumni hebben desgevraagd opgemerkt dat er in de opleiding beperkt aandacht is voor spreekvaardigheid in de betreffende taal. Dit past wat hen betreft bij het karakter van de opleidingen; het zijn vertaalopleidingen en geen taal- of tolkenopleidingen. Een aantal studenten heeft op eigen initiatief zich verder verdiept in de spreekvaardigheid van de betreffende taal. Studenten en alumni hebben ook aangegeven dat de aandacht voor het werken met digitale hulpmiddelen versterkt kan worden. Daarbij is ook opgemerkt dat dit onderdeel is van de nieuwe curricula.

Onderwijsleeromgeving

De opleidingen worden als afstandsopleiding aangeboden. De bacheloropleiding Vertaler Engels wordt daarnaast ook als klassikale opleiding aangeboden. De LOI biedt van oudsher afstands-onderwijs aan en is in 2012 gestart met de

klassikale variant. De klassikale studenten maken gebruik van hetzelfde lesmateriaal en dezelfde leeromgeving als de afstandsstudenten, aangevuld met een lesdag per twee à drie weken. Deze lesdagen vinden plaats in groepen van tien à twaalf studenten en zijn vooral gericht op verdieping van de kennis en het uitwisselen van kennis en ervaring. De afstandsvariant kent in totaal acht lesdagen, onder andere bij de modules Vertalen I, II, III, IV, de module Vertalen in de praktijk en bij de afstudeeropdracht.

De opleidingen maken gebruik van lesmateriaal dat deels bestaat uit boeken en deels uit lesmateriaal dat in opdracht van LOI Hogeschool door deskundigen is samengesteld. Bij de ontwikkeling van een module wordt in overleg met de ontwikkelaar en programmaleider afgestemd welke literatuur passend is; LOI-eigen lesmateriaal, vakliteratuur of een combinatie daarvan. Het LOI-eigen lesmateriaal bevat de relevante onderwerpen uit de actuele (inter)nationale vakliteratuur. Dit LOI-eigen lesmateriaal kent conform het didactisch model van LOI Hogeschool een uniforme opzet, waardoor het geschikt is voor zelfstudie met begeleiding op afstand.

Studenten hebben, zo bleek tijdens de visitatie, voor de LOI gekozen vanwege het flexibele karakter van de opleidingen en het kunnen combineren van de opleidingen met hun werk.

Personeel

Studenten worden begeleid en beoordeeld door docenten (klassikale begeleiding en online), examencorrectoren (beoordelaars schriftelijke examens), opleidingscoaches (begeleiding online en beoordelaars opdrachten), afstudeerbegeleiders (persoonlijke begeleiding) en afstudeerdocenten (begeleiding op afstand en beoordelaars opdrachten).

Het merendeel van de docenten van voorliggende opleidingen is werkzaam als vertaler in de beroepspraktijk. Dit geldt ook voor de ontwikkelaars en beoordelaars van het lesmateriaal

(lesstof, examens en dergelijke). Bij elke module worden minimaal twee docenten ingezet zodat bij afwezigheid vervanging aanwezig is. De reactietermijn is bepalend voor de inzet van docenten. De hogeschool hanteert een vereiste reactietermijn voor huiswerkopdrachten van 48 uur. Voor praktijkopdrachten en inzendingen met betrekking tot het afstuderen is de reactietermijn vijf tot tien werkdagen. Als deze termijn niet gerealiseerd kan worden, worden extra of andere docenten ingezet. De kwaliteit van docenten wordt steekproefsgewijs gecontroleerd, met behulp van peerreview. Daarnaast wordt gecontroleerd of docenten de met de studenten afgesproken service-levels halen.

Voor de betrokken docenten wordt jaarlijks een bijeenkomst (docentenpanel) georganiseerd. Dan ontmoeten opleidingsmanagement van LOI Hogeschool en docenten elkaar en kunnen zij ervaringen en informatie uitwisselen. Bij de laatste bijeenkomst stond het geven van feedback centraal. Voor nieuwe docenten zijn er digitale modules beschikbaar over het didactische model en de leeromgeving van de hogeschool. Tijdens de visitatie is duidelijk geworden dat docenten waarmee de commissie gesproken heeft, de flexibiliteit en het contact met hun studenten waarderen in hun werk bij de LOI. Ook waarderen ze het dat ze hun eigen praktijkervaring als vertaler kunnen overbrengen aan hun studenten. Hoewel er bij de beoordeling elke toets een antwoordmodel c.q. voorbeeldvertaling beschikbaar is, ervaren docenten veel vrijheid in het geven van feedback aan studenten. Ook de inzendopgaven worden door de docenten van feedback en een cijfer voorzien. Hiervoor zijn echter geen antwoordmodellen beschikbaar. De nakijktermijn van 48 uur wordt door docenten niet altijd gerealiseerd. Docenten hebben daarbij opgemerkt dat voor meer specialistische modules c.q. vertaalopdrachten soms wat meer tijd wenselijk.

Het opleidingsmanagement van LOI Hogeschool bestaat uit de zogenaamde 'driehoek' programmamanager, servicemanager en realisatiemanager. Zij managen de opleiding ieder vanuit hun

eigen verantwoordelijkheid. De programmamanager is verantwoordelijk voor de opbouw van het programma en de aansluiting op de ontwikkelingen in de beroepspraktijk en de markt. Hij werkt hierbij samen met de programmaleider. De servicemanager is verantwoordelijk voor het lopende programma en de bijbehorende begeleiding en beoordeling. Hij is eerste aanspreekpunt van studenten en docenten. De realisatiemanager is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het lesmateriaal en de leeromgeving en werkt hierbij samen met ontwikkelaars.

Studenten en alumni zijn, zo bleek tijdens de visitatie, over het algemeen tevreden over de feedback van hun docenten op de inzendopgaven. De kwaliteit van de feedback verschilt echter per docent en de reactietermijn van 48 uur wordt niet altijd gehaald. Bij het geven van feedback wordt, zo bleek tijdens de visitatie, niet gebruikgemaakt van een vertaalspecifiek model.

Bij de opleiding Spaans is, volgens de studenten, een zeer beperkt aantal docenten betrokken. Dit leidt ertoe dat één student tijdens de stage, niet begeleid is door een stagedocent met een achtergrond op het gebied van Spaans.

Voorzieningen

Onderdeel van de eerder genoemde studielooptrajecten zijn het portfolio en de coaching van de student. Studenten worden gedurende de opleiding begeleid door hun opleidingscoach. De opleidingscoach is hun eerste aanspreekpunt bij (studie)problemen. Daarnaast is de opleidingscoach gesprekspartner inzake de voortgang van de studie, de motivatie van de student en eventuele te maken keuzes in de opleiding. De opleidingscoach heeft een adviserende rol in de studievoortgang en competentieontwikkeling van de student. Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor het opnemen van contact met hun opleidingscoach. Aan het einde van de opleiding beoordeelt de opleidingscoach het portfolio van de student.

Studenten nemen gedurende de opleiding hun producten en de reflecties daarop op in een portfolio. De reflectieopdrachten worden gedurende de opleidingen beoordeeld door dezelfde docent. Het portfolio wordt besproken tijdens de mondelinge afstudeerzitting van de bacheloropleiding (zie ook standaard 4).

De student vindt alle praktische informatie over de eigen opleiding in de digitale leeromgeving (LOI Campus). De digitale leeromgeving biedt per module een overzicht van het onderwijs en de studie-activiteiten. De modules zijn voorzien van oefenvertalingen en proefvertalingen. Onderdeel van elke module zijn formatieve inzendopgaven die de student via de leeromgeving indient. Deze opdrachten worden op afstand door de docent beoordeeld en van feedback voorzien. Studenten zijn niet verplicht de inzendopgaven te maken. In de leeromgeving kunnen studenten ook werken aan hun digitaal portfolio, live Webinars volgen en kennisclips bekijken. Studenten van de vertaalopleidingen kunnen gebruikmaken van de vertaalsoftware van MemoQ. De (klassikale) docent en de aangewezen opleidingscoach kunnen via de digitale leeromgeving de voortgang en het studietempo van de student volgen. Met de start van de nieuwe curricula zullen de taalverweringsmodules in de digitale leeromgeving voor de bacheloropleiding Vertaler Engels in het Engels vormgegeven worden en zullen er kennis-trainers beschikbaar zijn. Voor de andere opleidingen dient hierover de besluitvorming nog plaats te vinden.

Studenten hebben tijdens de visitatie bevestigd dat ze vaste docenten en een vaste coach hebben, zo bleek tijdens de visitatie. Studenten en alumni waarderen de aandacht voor reflectie in de opleidingen. Daarmee leren ze kritische houding naar hun eigen werk en dat van anderen te ontwikkelen en hun eigen vertaalvaardigheid te verbeteren.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de vier programma's een adequate opzet kennen en studenten in staat stelt de competenties te bereiken. De competenties zijn per module vertaald in leeruitkomsten. Studenten worden hierover geïnformeerd middels de modulebeschrijvingen. Daarin wordt ook ingegaan op de inhoud en de toetsing van de module. De commissie stelt tevens vast dat de vier programma's aansluiten bij de kwalificaties van de instromende studenten.

De commissie constateert dat de samenhang in de vier curricula geborgd wordt door de leerlijnen en de opbouw in complexiteit gedurende de opleidingen. De commissie constateert dat studenten gedurende hun opleiding te maken krijgen met vertaalopdrachten uit en cultuurverschillen tussen de verschillende gebieden waarin de betreffende taal gesproken wordt. Zij stelt bovendien vast dat in de opleidingen zowel aandacht is voor het vertalen van de vreemde taal naar het Nederlands als andersom. Omdat afgestudeerden als vertaler veelal vertalingen maken naar het Nederlands, krijgt dit in de opleidingen echter iets meer aandacht. De commissie waardeert in het bijzonder de uitwerking van de specialistische modules.

De commissie heeft tijdens de visitatie het studiemateriaal en de gebruikte literatuur van verschillende modules ingezien. Op basis daarvan stelt zij vast dat de opleidingen gebruikmaken van relevante literatuur. Het eigen lesmateriaal is goed verzorgd. En de commissie spreekt in het bijzonder haar waardering uit voor het lesmateriaal van de specialistische modules. Het aantal verplichte boeken op de literatuurlijsten kan uitgebreid worden; de commissie adviseert een aantal titels van de aanbevolen literatuurlijsten op te nemen op de verplichte literatuurlijst.

Tijdens de visitatie heeft de commissie in een demonstratie kennisgenomen van de digitale leeromgeving. Zij constateert op basis daarvan en op basis van de gevoerde gesprekken dat de hogeschool beschikt over een goed ontwikkeld en

inmiddels beproefd concept voor afstandsonderwijs. De digitale leeromgeving speelt daarin een essentiële ondersteunende rol.

De commissie heeft eveneens kennis genomen van de nieuwe curricula die medio 2019 zullen worden ingevoerd. De commissie is van mening dat de flexibele opbouw van clusters van 30 EC, de praktijk-integratieopdrachten en het kunnen laten toetsen van eerder of elders verworven kwalificaties daarin waardevolle elementen zijn. Ook is er in de nieuwe curricula voldoende aandacht voor vertaalvaardigheden en nieuwe ontwikkelingen in het vakgebied. De commissie heeft de verwachting dat met de nieuwe curricula een aantal verbeterpunten van studenten (op basis van het studentenhoofdstuk en het gevoerde gesprek tijdens de visitatie) opgepakt wordt zoals meer aandacht voor coaching van studenten en de actualiteit van de te vertalen teksten.

De commissie concludeert, op basis van de gevoerde gesprekken en de bestudeerde cv's, dat de vier opleidingen worden verzorgd door enthousiaste, betrokken en deskundige docenten. Er is ruime expertise beschikbaar op de verschillende kennisgebieden van vertalen en nagenoeg alle docenten zijn als vertaler werkzaam in de beroepspraktijk. De commissie constateert dat de recente problemen met het te beperkte aantal

docenten Spaans inmiddels zijn opgelost. Het is de commissie opgevallen dat de nakijktermijn van 48 uur niet altijd gehaald wordt. Zij vraagt zich echter af of deze nakijktermijn bij grote vertaalopdrachten realistisch is en is van mening dat wat meer nakijktijd bij dergelijke opdrachten kan bijdragen aan de kwaliteit van de feedback.

Hoewel het buiten de scope van het beperkte beoordelingskader valt, is het de commissie opgevallen dat studenten vrij lang over de opleiding doen. Tijdens de visitatie is duidelijk geworden dat de opleidingen ook regelmatig vanuit hobby of interesse door studenten gekozen worden. Deze studenten vallen regelmatig uit omdat het niveau hoger is dan verwacht. Andere belangrijke redenen voor uitval zijn de persoonlijke omstandigheden van studenten. Het is de commissie bovendien opgevallen dat het even heeft geduurd voordat aanbevelingen van de vorige commissie zijn opgepakt. De opleidingen hebben een aantal verbeterpunten doorgevoerd en daarna ingezet op de algehele curriculumvernieuwing die heeft plaatsgevonden.

Alles overwegende beoordeelt de commissie dat de bacheloropleidingen Vertaler Engels, Vertalers Frans, Vertaler Spaans en Vertaler Duits voldoen aan deze standaard.

3. Toetsing

De opleidingen beschikken over een adequaat toetsstelsel. Het toetsstelsel is gelijk voor de vier opleidingen (met uitzondering van de feitelijke inhoud van de toetsen). De competenties en de uitwerking daarvan in leeruitkomsten per module zijn hierin leidend. Er zijn voldoende waarborgen aanwezig voor valide en betrouwbare toetsing. Zo wordt het 'meer ogen-principe' veelvuldig toegepast en wordt er gewerkt met leer- en toetsplannen en toetsmatrijzen. Studenten sluiten iedere module af met een individuele toets. Bij een aantal modules kunnen studenten ook een extern certificaat behalen. De commissie onderschrijft de relevantie van deze externe certificering voor studenten. De bestudeerde toetsen c.q. vertaalopdrachten zijn van voldoende niveau. En de bijbehorende correctierichtlijnen en antwoordmodellen zijn volgens de commissie voldoende richtinggevend. De (domein)examencommissie geeft op adequate wijze vorm aan haar taak om de kwaliteit van toetsen te borgen en zich een eigenstandig oordeel te vormen over het eindniveau van de opleidingen.

Bevindingen

Systeem van toetsing

Elke module van de vier opleidingen wordt afgerond met een toets. De toetsvormen zijn vastgelegd in het examenplan dat voor elke opleiding wordt opgesteld.

De opleidingen maken gebruik van toetsvormen als praktijkopdracht, (intern of extern) schriftelijk examen, mondeling examen, inzendopdrachten en reflectie. De vertaalexamens bestaan in de regel uit twee delen: vertalen Nederlands – vreemde taal en vertalen vreemde taal – Nederlands. Naarmate de opleiding vordert, wordt studenten bij het vertaaltentamen ook gevraagd open reflectievragen over de vertaling te beantwoorden. Het gebruik van inzendopdrachten als toetsvorm gaat altijd vergezeld van een schriftelijk tentamen. Bij de meer specialistische vertaalmodules (zoals Juridisch Vertalen) vertaalt de student tijdens het tentamen een tekst uit de vreemde taal in het Nederlands.

Een aantal modules wordt afgerond met een extern examen. De hogeschool wil daarmee het civiel effect van de opleidingen vergroten. Studenten van de bacheloropleiding Vertaler Engels bijvoorbeeld kunnen het certificaat Business English Certificate Vantage, en het certificaat Certificate

in Advanced English (CAE) (CEF-niveau C1) van Cambridge University behalen. Studenten van de bacheloropleiding Vertaler Duits kunnen de module Algemeen Duits niveau C1 afronden met een het certificaat van het Goethe Instituut. Voor studenten van de bacheloropleidingen Vertaler Frans en Spaans gelden vergelijkbare mogelijkheden bij respectievelijk Alliance Française en Instituto Cervantes.

Studenten kunnen (op individuele basis) vrijstellingen verkrijgen, bijvoorbeeld als zij tweetalig opgevoed zijn of een relevante opleiding gevolgd hebben. Bij het eerste geval wordt door een EVC-bureau bepaald welke vaardigheden een student heeft. In het tweede geval wordt door beoordelaars onderzocht welke opleidingen (of onderdelen daarvan) aanleiding kunnen zijn voor een vrijstelling. De (domein)examencommissie neemt het definitieve besluit over het al dan niet toekennen van vrijstellingen.

De hogeschool biedt flexibele examens. Dit betekent dat studenten, bij de veelal digitale examens, zelf een tijdstip en locatie kunnen kiezen passend in hun eigen studieplanning. De toetsing vindt daarbij altijd plaats in een gecontroleerde omgeving van de eigen of gecertificeerde examenorganisaties. Met de invoering van MemoQ software wordt in de nabije toekomst ook het aantal

toetsmogelijkheden voor de modules Vertaler I, II, III en IV vergroot.

Studenten krijgen inzicht in de wijze van toetsing middels het examenoverzicht, dat op LOI Campus staat. Via het examenoverzicht hebben studenten overzicht over de hele opleiding en welke toetsen er afgelegd moeten worden. Studenten kunnen oefentoetsen maken om zich voor te bereiden op de examens. De leeromgeving geeft bovendien de door de student behaalde resultaten weer.

De studenten met wie de commissie gesproken heeft, zijn tevreden over het niveau van de examens. Ook sluiten deze over het algemeen aan bij de bestudeerde stof. De inzendopdrachten bereiden de studenten goed voor op het examen. Studenten hebben opgemerkt dat ze in een aantal gevallen hoger scoren op de inzendopdrachten dan op de examens.

Borging van toetskwaliteit

Naast het examenplan dat voor elke opleiding wordt opgesteld, worden voor elke module een leer- en toetsplan en een toetsmatrijs opgesteld. Hierin worden onder andere de inhoud van de module, de beoogde leerresultaten c.q. competenties, de leerdoelen en de keuze voor de toetsvorm benoemd. Het leer- en toetsplan wordt beoordeeld door de programmamanager, de realisatiemanager en de servicemanager van de LOI. De toetsmatrijs borgt dat alle beoogde leerresultaten adequaat worden getoetst.

De kwaliteit van de toetsen wordt gewaarborgd door zowel vakinhoudelijke als generieke criteria met betrekking tot validiteit en betrouwbaarheid. Docenten c.q. ontwikkelaars maken, aan de hand van de kaders van de hogeschool, de toets. De inhoudelijke juistheid van elke toets wordt beoordeeld door een inhoudsdeskundige. De toetsdeskundige van de hogeschool beoordeelt de opzet van de toets, de toetsmatrijs, de toets en het antwoordmodel c.q. de correctierichtlijnen. Gemaakte toetsen worden door twee docenten c.q. examinatoren nagekeken en beoordeeld.

De toetsing, diplomering en de borging van het eindniveau van de voorliggende bacheloropleidingen vallen onder verantwoordelijkheid van de examencommissie Communication, één van de zes domeinexamencommissies van LOI Hogeschool. Deze autonome examencommissie is verantwoordelijk voor het toetsbeleid, de inhoud en het eindniveau van de toetsproducten en de getuigschriften binnen het domein. De (domein)examencommissie komt drie keer per jaar bijeen. De (domein)examencommissie beoordeelt bovendien periodiek en steekproefsgewijs de toetsproducten en het eindniveau. De (domein)examencommissie heeft inzicht in de examenbanken van de associatie en neemt deel aan de evaluatiesessies van de associatie. De centrale examencommissie van de LOI is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit en het proces van examinering. De centrale examencommissie bestaat uit de voorzitters van de domeinexamencommissies.

De commissie heeft tijdens de visitatie met vertegenwoordigers van de (domein) examencommissie gesproken. Daarbij is duidelijk geworden dat LOI in 2018 een pilot heeft uitgevoerd met een plagiaatscanner (Ephorus) en dat in 2019 dit systeem hogeschoolbreed wordt ingevoerd. Ook is opgemerkt dat toetsontwikkelaars dienen te voldoen aan een bepaald profiel, voldoende ervaring dienen te hebben met het ontwikkelen van toetsen en de beschikbare instructies en kaders dienen te gebruiken bij het ontwikkelen van de toets. Voor docenten en ontwikkelaars worden regelmatig kalibreersessies belegd en voor beoordeelaars worden trainingen georganiseerd.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de vier opleidingen beschikken over een zeer vergelijkbaar en adequaat systeem van toetsing. Er zijn voldoende waarborgen voor valide en betrouwbare toetsing. Zo wordt het 'vier ogen-principe' consequent toegepast en wordt er gewerkt met leer- en toetsplannen en toetsmatrijzen. De commissie heeft van alle vier opleidingen enkele toetsen c.q. vertaalopdrachten bestudeerd en constateert dat de kwaliteit daarvan aan de maat is. Ook vindt zij de

bijbehorende correctierichtlijnen en antwoordmodellen duidelijk en voldoende richtinggevend. Bij een aantal modules kunnen studenten ook een extern certificaat behalen. De commissie onderschrijft de relevantie van deze externe certificering voor studenten. De commissie stelt vast dat

de examencommissie haar taken zeer adequaat uitvoert.

Alles overwegende beoordeelt de commissie dat de bacheloropleidingen Vertaler Engels, Vertalers Frans, Vertaler Spaans en Vertaler Duits voldoen aan deze standaard.

4. Gerealiseerde leerresultaten

De commissie stelt vast dat de bacheloropleidingen Vertaler Engels, Vertalers Frans, Vertaler Spaans en Vertaler Duits de beoogde leerresultaten realiseren. Dit wordt vastgesteld in de afstudeeropdracht waarmee de vier bacheloropleidingen afgerond worden. De commissie stelt vast dat het afstudeertraject van de vier opleidingen adequaat is opgezet en dat er voldoende waarborgen zijn voor het eindniveau. De commissie heeft in totaal twaalf afstudeerwerken bestudeerd. De meerderheid van deze afstudeerwerken is het resultaat van het oude afstudeertraject, in het nieuwe afstudeertraject is het aantal afgestudeerde studenten nog zeer beperkt. De commissie stelt vast dat de bestudeerde afstudeerwerken van voldoende niveau zijn. Het is de commissie opgevallen dat de aard van de feedback op de afstudeerwerken zeer verschillend is. Ook is de commissie van mening dat het afstuderen met 30 EC vrij omvangrijk is. In de nieuwe curricula, die medio 2019 van start zullen gaan, is dit inmiddels ondervangen en heeft de afstudeeropdracht een omvang van 20 EC.

Bevindingen

De bacheloropleidingen Vertaler Engels, Vertalers Frans, Vertaler Spaans en Vertaler Duits worden afgerond met een afstudeeropdracht van 30 EC. Met deze opdracht laat de student zien dat hij beschikt over het hbo bachelor-niveau in een aan de opleiding gerelateerde beroepsspecifieke context. Tot 2015 was de stage een integraal onderdeel van de afstudeeropdracht en bestond de afstudeeropdracht uit een aantal vertalingen. De huidige afstudeeropdracht omvat een onderzoek naar een vraagstuk of onderwerp dat relevant is voor de beroepspraktijk waarvoor opgeleid wordt. De stage, waarin studenten een aantal vertalingen dienen te maken, wordt apart beoordeeld (zie standaard 2 en 3).

De afstudeeropdracht wordt van tevoren goedgekeurd door de opleiding. Het afstudeerproces kent zes inzendmomenten; momenten waarop de student feedback krijgt van de afstudeerdocent. De student krijgt feedback op het geleide formulier (globale beschrijving van de opdracht), het plan van aanpak, de onderzoeksopzet en theorie, empirisch onderzoek, de conceptversie van het afstudeerverslag en de definitieve versie van het afstudeerverslag.

Tijdens de visitatie is duidelijk geworden dat de afstudeeropdracht verschillende aanleidingen kan hebben, variërend van een vraagstuk uit de

beroepspraktijk van de student tot een vraagstuk gebaseerd op de interesse van de student. Daarbij geldt dat het praktijkgerichte karakter van de afstudeeropdracht een belangrijk uitgangspunt is. Ook is opgemerkt dat de afstudeerwerken over het algemeen kwalitatief van aard zijn.

Het bachelorniveau komt naar voren in de eisen die door de hogeschool aan het afstuderen worden gesteld:

- de student dient aan te tonen de competenties te beheersen op het eindniveau van de opleiding;
- de student dient aan te tonen aan het eind van de studie te beschikken over theoretische kennis op voldoende niveau;
- de student dient verbanden te kunnen leggen tussen praktijksituaties of -problemen en de verworven kennis;
- de student dient door middel van het gekozen onderwerp aan te tonen de (theoretische) vaardigheden te kunnen vertalen in een zelfstandig opgezet en uitgevoerd praktijkgericht onderzoek dat inhoudelijk voldoet aan de gedefinieerde eindtermen;
- de student dient aan te tonen dat zijn schrijfstijl logisch, consistent en duidelijk van aard is.

Studenten, afstudeerdocenten, en –beoordelaars worden middels de afstudeerhandleiding geïnformeerd over de eisen en criteria die gesteld worden aan de onderzoeksopzet en het afstudeerverslag. Ook wordt ter voorbereiding een verplichte contactdag c.q. kick-off georganiseerd. Het plan van aanpak en het uiteindelijke afstudeerverslag worden door twee beoordelaars beoordeeld: de afstudeerdocent en een onafhankelijke beoordelaar. De beoordeling van het afstudeerverslag vindt plaats aan de hand van een rubric.

Na een voldoende beoordeling vindt de mondelinge afstudeerzitting plaats met de afstudeerdocent en een onafhankelijke beoordelaar. In deze mondelinge zitting komt zowel het afstudeerverslag als de inhoud van het portfolio aan de orde.

Het afstudeerproces wordt jaarlijks geëvalueerd met de supervisors en de examencommissies binnen LOI Hogeschool. De examencommissie onderzoekt steekproefsgewijs de kwaliteit van de afstudeerwerkstukken. Die evaluaties en steekproeven kunnen aanleiding zijn voor aanscherping van de procedures en richtlijnen gericht op verbetering van doorlooptijden en de eenvormigheid en kwaliteit van de begeleiding. Voor de afstudeerdocenten worden kalibratiesessies belegd.

Uit de zelfevaluatie blijkt dat het merendeel van de alumni als zelfstandig vertaler aan de slag gaat. De alumni waarmee de commissie gesproken heeft, voelen zich goed voorbereid op de afstudeeropdracht. De literatuursuggesties in de afstudeerhandleiding en de feedback op het plan van aanpak hebben hierin een belangrijk aandeel gehad.

Overwegingen

De commissie concludeert dat de vier bacheloropleidingen het afstudeerproces adequaat hebben ingericht. Zij waardeert de aandacht van de hogeschool voor het borgen van het eindniveau, middels de steekproefsgewijze controle door de examencommissie, de inzet van supervisors en kalibratiesessies.

Om zich een oordeel te vormen over het eindniveau van de studenten, heeft de commissie twaalf afstudeerwerken bestudeerd (vier van de bacheloropleidingen Vertaler Engels en Vertaler Duits, drie van de bacheloropleiding Vertaler Spaans en één van de bacheloropleiding Vertaler Frans). Van de bacheloropleidingen Vertaler Spaans en Vertaler Frans zijn dit alle beschikbare afstudeerwerken. Van de bacheloropleidingen Vertaler Engels en Vertaler Duits zijn dit de meest recente werken. Hierbij wordt opgemerkt dat een groot deel van de bestudeerde afstudeerwerken het resultaat is van het oude afstudeertraject, bestaande uit een portfolio en vertaalopdrachten.

Op basis van de bestudeerde eindwerken stelt de commissie vast dat de afstudeerwerken van alle vier opleidingen van voldoende niveau zijn. De commissie kan zich over het algemeen vinden in de beoordelingen van de opleidingen. De commissie is ervan overtuigd dat studenten en alumni met wie zij gesproken heeft, in staat zijn om als vertaler te functioneren in de beroepspraktijk, zowel in dienstverband als al zelfstandige.

Hoewel de commissie waardeert dat de afstudeeropdracht een onderzoeksmatig karakter heeft gekregen, is zij ook van mening dat het vertalen niet verloren dient te gaan in het afstuderen. De commissie geeft de opleidingen ter overweging mee in het afstuderen een relatie te leggen met de eigen visie op vertalen (zie ook standaard 1) en de relatie met vertaaltheorie en de analyse van bestaande vertalingen (zonder daarin een academische kant op te gaan). De commissie constateert dat de aard van de feedback zeer verschillend is. Ook is de commissie van mening dat de huidige afstudeeropdracht vrij omvangrijk is (30 EC). In de nieuwe curricula wordt dit ondergaan met een afstudeeropdracht van 20 EC.

Alles overwegende beoordeelt de commissie dat de bacheloropleidingen Vertaler Engels, Vertalers Frans, Vertaler Spaans en Vertaler Duits voldoen aan deze standaard.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

Deze notitie is volgens het NVAO-format opgesteld.

Naam panellid (incl. titulatuur)	Korte functiebeschrijving van de panelleden (1-3 zinnen)
Drs R. van Aalst	Raoul van Aalst zit met regelmaat visitaties voor
Mr.drs. A.A. Foster	Tony Foster is docent Vertaler bij onder andere de Stichting Gerechtstolken en -Vertalers, Zaandam
Drs M. Hoefnagels	Manon hoefnagels is docent en coördinator Frans binnen de lerarenopleidingen van de Hogeschool van Rotterdam
Dr. J. van de Kamp	Jan van de Kamp is vertaler Duits, en docent Duits aan diverse hogescholen en universiteiten
Drs. M. Lemmens	Marcel Lemmens is vertaler Engels en trainer/nascholer van tolken en vertalers
H. Noort-Concession BBA	Helen Noort-Concession is docent en vertaler Spaans
H. Triesscheijn BSc	Hugo Triesscheijn studeert Master International Relations aan de Radboud Universiteit

De commissie werd bijgestaan door Titia Busing, extern secretaris gecertificeerd door NVAO. Alle commissieleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2 Programma visitatie

Datum/tijd: donderdag 13 december 2018, 8.00-17.30

Onderdeel + Naam stakeholder	Functie stakeholder	Tijd
Ontvangst auditpanel		08:00-08:15
Intern overleg auditpanel		08:15-09:10
Presentatie: globale uitleg leeromgeving LOI		09:10-09:30
Sessie 1 - opleidingsmanagement		09:30-10:45
Korte break		10:45-10:55
Sessie 2 - beroepenveldcommissie		10:55-11:55
Korte break		11:55-12:05
Sessie 3 – examencommissie		12:05-12:50
Lunch auditpanel + rondleiding		12:50-13:45
Sessie 4 – docenten		13:45-14:45
Korte break		14:45-14:55
Sessie 5 – studenten en alumni		14:55-15:55
Intern overleg auditpanel		15:55-17:15
Beknopte terugkoppeling aan het opleidingsmanagement		17:15-17:30

Bijlage 3 Beoogde leerresultaten

Beroepsvaardigheden

In de basisvaardigheden waarover een beginnend vertaler dient te beschikken, kan onderscheid worden gemaakt tussen de volgende competentie categorieën:

- I. Vertaalcompetenties
- II. Linguïstische en tekstuele competenties
- III. Culturele competenties
- IV. Zoekstrategieën en onderzoekscompetenties
- V. Technische competenties
- VI. Zakelijke en ondernemingsgerichte competenties

De afgestudeerde student vertalen is startbekwaam voor de beroepsuitoefening en is in staat:

1. Vertaalcompetentie
 - a. in de praktijk voorkomende domeinspecifieke bronteksten van uiteenlopende soort, moeilijkheidsgraad en mate van specialisatie uiterst nauwkeurig en consistent te vertalen met behulp van een scala aan vertaaltechnieken en met inachtneming van volledigheid, de cultuurbepaalde eigenheid van bron- en doelttekst en de eisen van de opdrachtgever
 - b. bij het vertalen van dergelijke teksten problemen op het gebied van tekstbegrip en – productie te onderkennen en op te lossen en voorts, met gebruikmaking van de hiervoor gangbare metataal, de gekozen oplossingen naar collega's en revisoren toe te verantwoorden, alsmede naar opdrachtgevers een verantwoording te geven van de toegepaste vertaalstrategieën en –technieken
 - c. oplossingen te bedenken voor vertaalproblemen waarvoor geen pasklare oplossingen bestaan
 - d. eigen vertaalproducten aan actuele vertaalkundige inzichten te toetsen en gemaakte keuzes te motiveren tegenover opdrachtgevers, alsmede geleverde eigen diensten te meten aan in de vertaalbranche gangbare inzichten
 - e. door andere vertalers vertaalde domeinspecifieke teksten van uiteenlopende tekstsoorten te reviseren op basis van vergelijking tussen bron- en doelttekst
2. Linguïstische en tekstuele competentie:
 - a. de brontekst te begrijpen
 - b. de doeltaal correct en consistent te gebruiken - met inachtneming van onder andere spelling, grammatica, interpunctie, woordkeuze en terminologie
 - c. de tekstuele conventies van de doeltaal consistent toe te passen - met inachtneming van onder andere tekstsoort, tekstfunctie, medium en vormgeving
 - d. een vertaalde tekst van domeinspecifieke aard te reviseren en de eindredactie ervan te verzorgen met uiterste nauwkeurigheid en zorgvuldigheid en met inachtneming van het voorgaande
3. Culturele competentie:
 - a. de cultuurbepaalde eigenheid van teksten in bron- en doeltaal te onderkennen en aan elkaar te relateren - met inachtneming van onder andere realia, regionale en diachrone diversiteit

4. Zoekstrategieën en onderzoekscompetentie:
 - a. lacunes in de eigen kennis te (h)erkennen en op snelle en efficiënte wijze additionele relevante linguïstische en domeinspecifieke kennis te verwerven die nodig kan zijn om een brontekst te begrijpen en te vertalen of te reviseren
 - b. om te gaan met de gangbare hulpmiddelen om gegevens te verzamelen en kennis te vergaren en strategieën te ontwikkelen om deze hulpmiddelen op efficiënte wijze te gebruiken
 - c. de effectiviteit van gekozen oplossingsstrategieën te beoordelen

5. Technische competentie:
 - a. op professionele wijze vertalingen voor te bereiden en te vervaardigen met gebruikmaking van de gangbare technische hulpmiddelen (inclusief vertaalgeheugens en termextractie-tools) en terminologiebestanden, glossaria, (ver)taalcorpora, en dergelijke
 - b. aan te geven welke gegevensdragers of verzendmethoden het geschiktst zijn om, gelet op de eisen van de opdrachtgever, de geleverde producten zo efficiënt mogelijk bij de afnemer te bezorgen, met inachtneming van gegevensbeveiliging, discretie, verzendtijd en verzendduur van de geleverde bestanden
 - c. uit een marktaanbod aan allerlei soft- en hardwareproducten die producten aan te schaffen dan wel voor aanschaffing voor te dragen die het geschiktst zijn voor toepassing op het specifieke werkterrein
 - d. zijn productie- en communicatiemiddelen te bedienen en storingen op te (laten) lossen
 - e. maatregelen te treffen om de tijdige levering te garanderen, mocht deze door technische storingen in gevaar komen (bijvoorbeeld veiligheidskopieën, reservecomputer bij collega) en de beschikbare beveiligingsmiddelen toe te passen tegen computervirussen en andere mogelijke storingsbronnen

6. Zakelijke en ondernemingsgerichte competentie:
 - a. op kritische wijze zijn eigen kennis- en vaardigheidsniveau in te schatten voor het al dan niet aannemen van een opdracht
 - b. zijn diensten aan te bieden met kennis van de eigen productiesnelheid en kwaliteit
 - c. efficiënt te functioneren als werknemer in een professionele werkomgeving
 - d. vanuit een zakelijke houding opdrachten aan te nemen (telefoonpresentatie, gebruik van algemene voorwaarden en offertes) en uiterst consciëntieus uit te voeren (correcte verzending en facturering) met kennis van ondernemerschap (rechtsvormen, administratie, belasting en verzekeringen en rechtspositionele aspecten van het beroep)
 - e. zelfstandig probleemsituaties in de beroepspraktijk te herkennen en tot een voor alle partijen aanvaardbare oplossing te komen
 - f. zich te houden aan de gedragscodes voor vertalers
 - g. persoonlijke of zakelijke informatie van opdrachtgevers te beschouwen als vertrouwelijk en met opdrachtgevers en opdrachten discreet, betrouwbaar, integer en met verantwoordelijkheidsbesef om te gaan
 - h. om te kunnen gaan met kritiek van de opdrachtgever en het eigen handelen zo nodig bij te kunnen sturen
 - i. het eigen functioneren systematisch te evalueren en op basis van reflectie en adviezen van anderen zo nodig bij te stellen

Bijlage 4 Bestudeerde documenten

Documenten ter inzage:

- Zelfevaluatie
- Onderwijs- en examenregeling
 - Hbo BA Vertaler Duits
 - Hbo BA Vertaler Engels
 - Hbo BA Vertaler Frans
 - Hbo BA Vertaler Spaans
- Landelijk beroeps- en opleidingsprofiel en Dublin descriptoren
- Beroeps- en opleidingsprofiel LOI Hbo Vertalers
- Beroepenveldcommissie
 - Overzicht leden en CV's
 - Notulen
- Curriculum van de opleiding; huidig en nieuw
- Literatuurlijsten
- Studenten enquêtes
- Verslagen panels
- Overzicht en CV's van externe medewerkers
- Lesmateriaal
- Examencommissie
 - Overzicht leden en CV's
 - Notulen
- Toetsconstructie schriftelijke examens
- Keuze vaststellingsformulier examens
- Toepassings- en reflectieopdrachten
- Alumni-enquête
- Overzicht en scripties van afstudeerders

Digitaal ter inzage:

- Leeromgeving
- Examens